

картки для складання таблиць, картини, малюнки, роздавальний образотворчий матеріал, плакати тощо. Ці засоби навчання забезпечують не просто показ матеріалу, але й його групування, систематизацію, полегшуючи запам'ятовування конкретного матеріалу, а також сприяють довготривалому, не обмеженому у часі експонування мовного матеріалу. При цьому, вони використовуються педагогом як засіб розвитку культури мовлення майбутніх менеджерів, стимулюють їх увагу, використовуються для подальшого розвитку сюжету чи відновлення того, що відбувалось в процесі навчання раніше.

Актуальним є застосування інформаційних технологій навчання, як системи загально-педагогічних, психологічних, дидактичних, методичних процедур взаємодії педагогів і тих кого навчають, з урахуванням технічних і людських ресурсів, спрямованих на проектування і реалізацію змісту, методів, форм та засобів навчання, що відповідають їхній меті, особливостям майбутньої діяльності менеджерів та вимогам до професійно-значущих якостей. Основною і необхідною складовою інформаційних технологій навчання є педагогічні програмні засоби або програмні засоби навчально-виховного призначення.

Широколава А.М.
ХГПА

СЕРЕДОВИЩНИЙ ПІДХІД В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ

Зміщення акцентів у сучасному розумінні проблем дитини з особливостями психофізичного розвитку призводить до активного пошуку та практичній реалізації нових підходів до організації корекційно-педагогічної роботи. Зокрема, розуміння недієздатності дитини як прояв обмежень, багато з яких зумовлені навколишнім середовищем, робить дуже актуальною для корекційної педагогіки і спеціальної освіти ідею середовищного підходу.

Середовищний підхід виходить з визнання трьох рівноправних учасників освітнього процесу: педагога, дитини та навколишнього середовища. У цьому випадку основне завдання педагога - перетворити середовище на свого активного союзника і помічника. Дослідження вчених

забезпечили оформлення даної ідеї в досить струнку теорію, яка включає в себе наступні основні положення:

1. Освітнє середовище - це сукупність впливів, умов і можливостей розвитку особистості дитини.

2. Структурними елементами освітнього середовища є середовищні ресурси, серед яких виділяють: предметні, просторові, організаційно-сміслові та соціально-психологічні.

3. Середовище потребує спеціальної організації відповідно до заданої освітньої мети.

4. Організованая освітнє середовище являє собою не окремо взяті ресурси, а багатовимірні освіти «середовищні комплекси». У комплексі різноманітні групи ресурсів тісно переплітаються і взаємодіють. Відповідно до освітньої мети спеціальним чином організований простір, продумано його наповнення та можливі види діяльності, задані основні установки, мотиви і правила поведінки.

5. Педагоги та батьки, керуючі освітнім процесом, виконують систему дій по створенню середовищних комплексів. Вони визначають мету, проектують і безпосередньо організовують освітнє середовище. У ряді випадків до роботи над середовищем повинні залучатися діти.

6. Основний розвиваючий ефект досягається за умови самотійного взаємодії дитини з освітнім середовищем. Це один з ключових моментів, освітнє середовище покликане стимулювати дитячу активність, самотійність та ініціативу. При цьому педагог виконує в основному роль зацікавленого спостерігача і лише в певних випадках - порадирика або помічника.

Таким чином, середовищний підхід - це теорія і технологія опосередкованого управління освітнім процесом, в якому основний акцент робиться на включення внутрішньої активності дитини, її самонавчання, самовиховання і саморозвиток.

З позицій середовищного підходу освітнє середовище може набувати ряд значущих характеристик. Вона є розвиваючою, особистісно орієнтованою, якщо забезпечуваний нею вплив, умови та можливості стимулюють процес розвитку дитини, враховують його різноманітні потреби, інтереси, сприяють життєвого самовизначення та самореалізації. Середовище є адаптивним, якщо в ній передбачені умови і можливості для

успішного присвоєння досвіду кожною дитиною з урахуванням його вікових особливостей, внутрішніх ресурсів та індивідуальних можливостей.

Реалізація середовищного підходу в інклюзивну освіту дозволяє:

- розставити нові акценти в деяких питаннях навчання і виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- забезпечити подальший творчий розвиток його основних положень.
- Особлива цінність даного підходу полягає в тому, що він акцентує увагу педагога на дитину. Саме дитина стає точкою відліку при проектуванні освітнього середовища і усього педагогічного впливу. Практична реалізація середовищного підходу в інклюзивну освіту дозволяє забезпечити кожній дитині «Своє місце», де він буде прийнятий таким, яким він є, і зможе максимально розкрити і реалізувати свої потенційні можливості.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

БГТУ ім. В.Г. Шухова	Белгородський державний технологічний університет імені В.Г. Шухова
ДНУ ім. Олесь Гончара	Дніпропетровський національний університет ім. Олесь Гончара
НАУ	Національний авіаційний університет (м.Київ)
НМетАУ	Національна металургійна академія України
НТУ «ХП»	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
НУЦЗУ (НУГЗУ)	Національний університет цивільного захисту України
ОНПУ	Одеський національний політехнічний університет
РДГУ	Рівненський державний гуманітарний університет
УПА	Українська інженерно-педагогічна академія
КЗ ХГПА	Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської міської ради